

Onopvallend opvallen

27 september 2026

Gezamenlijke kerkdienst Christus Triumfatorkerk en Jemaat Protestan PERKI Den Haag

Voorgangers: mw. Debora Simatupang S.Th. en ds. Jaap van den Akker

Met medewerking van: PERKI-koor Nafiri, olv Nathalie Saaba

Komen

- Welkomstwoord door de twee ouderlingen
- Lied: 'Kita masoek roemah' (We have come into His house, Bruce Ballinger)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de zondag Psalm 25, we zingen Lied 25a
- Kyriëgebed, besloten met een responsie: Tuhan, kasihani / Kyrie eleison (Evangelische Liedbundel 26 – Kidung Jemaat 42)
- Glorialied: 'Halleluja, eeuwig dank en ere' (KJ 347 / Hemelhoog 589) (1. Indonesisch, 1. Nederlands)
- Presentatie van de Perki jongeren over hun bezoek aan Zuid-Sumatra
- Lied: De kracht van Uw liefde (Hemelhoog 629)

Woord

- Lezing: Filippenzen 2: 1-13
- Lied: 'Loof God, gij christenen, maak Hem groot' (474: 1, 3 en 4)
- Lezing: Matteüs 5: 3-10
- Lied: 'Dank U, Heer, dat wie zo leeft' (Hemelhoog 553: 3 en 4)
- Preek

Op de website van kerk in Actie heeft ds. Henriette Nieuwenhuis ook een verslagje geschreven van de reis van de Nederlandse Perki jongeren naar Zuid-Sumatra. Ds. Nieuwenhuis is als dominee namens kerk in actie uitgezonden naar Zuid-Sumatra, onder andere om het project van Yabima te stimuleren, het project om de boeren daar kleinschaliger, duurzamer en vooral ook lucratiever te laten boeren dan ze nu doen.

Ds. Nieuwenhuis is getrouwd met ds. Karel Barus een Indonesische dominee die hier ook bij de Perki heeft gewerkt toen ds. Nieuwenhuis predikant in Nederland was.

Wat me trof in het verslag van dominee Nieuwenhuis over jullie bezoek is de veelzijdigheid van mensen, culturen en geloven in Sumatra. Jullie bezochten kerkdiensten en gespreksgroepen van de kerk daar. Jullie waren te gast op een islamitische school en jullie bezochten hindoestaanse tempels.

Indonesië is een multiculturele samenleving, nog meer dan Nederland. In Indonesië gelooft iedereen wel ergens in, terwijl er in Nederland veel mensen zijn die zeggen nergens in te geloven.

In Indonesië ligt het geloof op straat. Ik denk zelfs dat mensen aan je kunnen zien of je christen bent, of moslim of hindoeïstisch. In Nederland is dat veel minder het geval. Hier is het geloof iets persoonlijks. Sommigen vinden zelfs dat het geloof iets voor achter de voordeur is en dat de kerk zich vooral niet moet bemoeien met wat er in de maatschappij gebeurt. Kijk er zijn natuurlijk wijken in de deze stad waar je aan de hoofddoeken of boerka's kunt zien wat de geloofsovertuiging is van de vrouwen. Maar heel vaak ziet iedereen er hetzelfde uit en zit een kruisje om nek ergens onder je trui verborgen.

Wat me ook trof in jullie bezoek aan Sumatra is de openheid. Niet alleen van de kerk van ds. Nieuwenhuis, maar ook de openheid en de gastvrijheid ook van de Islamitische middelbare school waar jullie te gast waren. In mijn stereotiepe beeld van Indonesië onthoud je alleen de

moeilijkheden die extremistische moslims soms veroorzaken. En de moeilijkheden die christelijke gemeenschappen daardoor soms ondervinden. Uit de brieven van ds. Nieuwenhuis en uit jullie verslag hoor ik juist dat er een heel grote tolerantie is tussen de verschillende bevolkingsgroepen en godsdiensten zeker in Zuid-Sumatra. Blijkbaar onthoud ik alleen de excessen en hoor ik te weinig over hoe christenen, moslims, hindoeïsten en boeddhisten vreedzaam met elkaar samenleven in Indonesië.

Dus dank voor jullie presentatie!

En dank voor jullie inblik in het werk van Kerk in Actie in Sumatra en hoe we daar kerk zijn. Waar ik naar zoek in deze dienst is hoe we, of we nu in Indonesië zijn of in Nederland - hoe we op een goede manier kunnen laten zien dat we christen zijn. Hoe we duidelijk en bescheiden laten zien dat God zich aan ons bekend heeft gemaakt in Jezus Christus en dat we daar voor staan. Dat we in Jezus God herkennen en dat we Zijn nabijheid en aanwezigheid ook anderen gunnen. Dat we wat we vinden in ons geloof ook uitdragen. Ik denk dat beide lezingen ons daar op een bijzondere manier bij helpen.

Want het gaat in de bijbel vandaag over *opvallen* zonder *op te vallen*. Onopvallend opvallen, zeg maar.

In zijn brief aan de christenen in Filippi citeert Paulus een oude geloofsbelijdenis, een oud lied uit het voege christendom over Jezus:

Hij, die de gestalte van God had, maakte er geen aanspraak op aan God gelijk te zijn, maar deed afstand van zijn positie en nam de gestalte aan van een dienaar. Hij werd gelijk aan de mensen, en als mens verschenen heeft Hij zich vernederd en werd gehoorzaam tot in de dood.

God is mens geworden en wil juist niet opvallen.

in Jezus koos God ervoor om in alles gelijk te zijn aan ons mensen. En dan niet gelijk worden aan iemand op een hoge positie, nee God nam in Jezus de gestalte aan van een dienaar. Iemand wiens taak het juist is onzichtbaar te zijn. Alles zo te faciliteren dat de directeur of minister niets te kort komt. Een secretaresse, of zo'n beleidsambtenaar die meeloopt met de burgemeester of de minister en ervoor zorgt dat een werkbezoek gladjes verloopt, die alle obstakels uit te weg ruimt, een gesprek voorbereid, zorgt dat er ook nog tijd is voor een lunch en zijn baas niet van haar stokje gaat. En ondertussen weet niemand hoe hij heet, en is iedereen hem of haar alweer vergeten.

Dat past bij Jezus. Hij ging op in de massa. Onopvallend. Daarom schrijven er ook maar weinig buiten Bijbelse bronnen over zijn optreden in Israël ergens rond 30 na Christus. Alleen koningen halen de geschiedenisboeken.

Maar dat is niet het hele verhaal. Want toch zijn we hier tweeduizend jaar na Jezus' dood en opstanding nog steeds in zijn naam bij elkaar. En toch is het christendom nog steeds de grootste godsdienst ter wereld. Toch lezen we zijn evangelie nog elke zondag hier in de kerk. Hoe kan dat?

Juist daarom! Juist omdat Jezus gelijk werd aan de mensen, en als mens is verschenen. Juist omdat Hij zich heeft vernederd en gehoorzaam was tot in de dood – de dood aan het kruis. Juist daarom heeft God Hem hoog verheven.

Omdat God voorkeur heeft voor mensen die niemand ziet staan. Omdat God in Jezus de kinderen in het midden zette, en de zieken en de armen. De nederige van hart en de treurenden, de vredestitelers en rechtvaardigen.

God ziet ze wél staan. Voor God valt de onopvallende juist wel op.

Maar hoe werkt dat dan in onze wereld?

Als iedereen wil opvallen. Als iedereen gezien wil worden. Als iedereen influencer wil zijn, of polair op Tik Tok of Instagram. En als je als politicus pas gehoord wordt als extreme uitlatingen doet, omdat de nuance de krant niet haalt.

Hoe laat je zien dan je christen bent, dat je gelooft in een levende God, in een tijd waarin geloof steeds meer iets privés is geworden, iets waar je liever niet te veel ophef over maakt, omdat niet iedereen dan begrijpt waar je het over hebt. Staan voor je geloof klinkt al snel opdringerig, als iets uit een ander tijdperk. Moeten wij in de overtreffende trap dan maar gaan opvallen, om like te verzamelen?

Niet als we Filippienzen 2 lezen. Paulus wijst ons op een heel ander soort zichtbaarheid. Geen zichtbaarheid van grote woorden of opzichtige vroomheid, maar de zichtbaarheid door je weg te cijferen. Door voor de minste te kiezen. Door woordenloos een kant te kiezen, zoals die moedige inwoners van Engelen, of deze week in Kesteren die een poster van Vluchtelingewerk voor hun raam durven te hangen: waarop ze oproepen tot vreedzaam samen leven, Een geluidloze geweldloze poster. Een manier van leven die opvalt, niet omdat ze luid is, maar omdat ze geluidloos anders durft te kiezen

Paulus schrijft de brief aan de christenen in Filippi vanuit de gevangenis. Hij zit vast, hij weet niet of hij ooit nog vrijkomt, en toch schrijft hij een opgewekte brief. En roept ons op eensgezind te zijn, één in liefde, één in streven, één van geest. Handel niet uit geldingsdrang of eigenwaan, maar acht in alle nederigheid de ander belangrijker dan jezelf. Heb niet alleen je eigen belangen voor ogen, maar ook die van de ander.

Dat is de manier om op te vallen door anders te kiezen: acht de ander belangrijker dan jezelf.

Dat is een radicale zin. Dat doe je niet zomaar. Eerdere het tegenovergestelde: bewijs jezelf, zet jezelf op de kaart, zorg dat je gezien wordt.

Paulus vraagt iets anders: "Laat ieder van u niet alleen oog hebben voor het eigen belang, maar ook voor dat van anderen." Waarom? Omdat Jezus dat deed. Die oproep spreekt uit het hele evangelie: "Laat onder u de gezindheid heersen die Christus Jezus had."

Opvallen dus door niet op te vallen.

Dat is een radicale keuzes in een wereld waarin het gaat om zien en gezien worden.

Dienstbaar zijn aan de samenleving, in een wereld waarin je wordt opgeleid om eerst aan jezelf te denken.

Zo anders kiezen, maakt het opvallend. Dat was de aantrekkingskracht van de eerste christelijke kerken. Daar was je werkelijk vrij. Of je nu slaaf was of vrij mens. Heer of dienaar, jood of Griek. Aan de tafel van de Heer maakt het niet uit. Daar telt alleen *hoe* je bent, niet *wie* je bent.

Die gezindheid – de gezindheid van Christus, hebben we in deze wereld misschien nog wel harder nodig. Gemeenschappen als de onze waar je mag zijn wie je bent. Welke kleur of geaardheid je ook hebt. Of je nu wel of geen papieren hebt. Je krijgt een naam in de gemeente van Christus.

Dat betekent dat we tegen de stroom in moeten kiezen.

Dat betekent dat we vol moeten houden.

Dat betekent dat je moet blijven zeggen waarom we anders kiezen, omdat Jezus het ons heeft voorgeleefd. Dat betekent dat we opvallen door gewoon mens te zijn met hart voor anderen en met lof van de Schepper. Daartoe ben je geroepen.

Want bij God ben je iemand.

Bij God valt het onopvallende op.

Bij God wordt de dienaar Heer.

Zijn woord wil deze wereld omgekeerd.

En of je nu een kleine boer bent in een christelijke gemeente op Sumatra of een protestantse christen met *roots* op Java. Of net deze kerk bent komen binnenwaaien op zoek naar verdieping en richting, of hier al 64 jaar kerk: bij God ben je iemand.

Hij ziet je en kent.

En als je daaruit leeft, uit dat geloof, dan valt dat vanzelf op.

Amen.

Antwoord

- Koor Nafiri zingt Jezus is trouw
- Dankgebed, voorbeden, Stil gebed, Onze Vader
- Inzameling van de gaven

- Dankgebed over de gaven

Gaan

- Slotlied 'Grote God wij loven U' (Lied 413 / KJ 5: 1 en 2 Indonesisch, 1. Nederlands)
- Zegen